



**ESTADÍSTICA DE COMERÇ EXTERIOR I INTRACOMUNITARI,  
2002**

**Dades definitives**

**ASPECTES METODOLÒGICS**

# ESTADÍSTICA DE COMERÇ EXTERIOR I INTRACOMUNITARI, 2002

## Dades definitives

### ASPECTES METODOLÒGICS

#### 1. Introducció

La present publicació ofereix l'explotació de la informació estadística de caràcter **definitiu** sobre el flux d'intercanvis comercials realitzats entre la Comunitat Valenciana i l'estranger durant l'any **2002** atenent a diversos criteris i nivells d'agregació, be siga per productes o territoris.

Els resultats obtinguts substituïxen als que contenia l'explotació provisional oferida anteriorment en la pàgina web de l'Institut Valencià d'Estadística (IVE) per a cobrir les necessitats d'informació existents durant el llarg període d'espera transcorregut fins a la disponibilitat de la informació estadística definitiva sobre el flux anual d'intercanvis comercials de la Comunitat Valenciana. Una vegada disponibles les dades definitives s'ha pogut corroborar, un any més, que els agregats anuals dels capítols i seccions més significatius del comerç exterior regional no presenten grans diferències respecte als calculats amb xifres provisionals.

L'estructura i el contingut de la publicació permeten donar resposta a la demanda d'informació sobre xifres de comerç exterior regionals procedent de l'Administració, centres d'investigació, associacions empresarials, empreses privades, gabinets d'estudi i usuaris particulars, constituint una font primordial per a l'anàlisi, planificació i avaluació econòmica, així com un element bàsic per a quantificar les relacions comercials amb els distints països i àrees econòmiques, indicar el grau d'obertura exterior de l'economia regional, estimar algunes de les principals variables macroeconòmiques, contribuir a la gestió empresarial en la planificació estratègica, etc.

#### 2. Origen, abast i limitacions de la informació.

##### 2.1. Origen i tractament de la informació

La informació bàsica és proporcionada en suport magnètic a l'IVE pel Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària i recull, per a cada operació de comerç exterior o intracomunitari realitzada, les respectives dades estadístiques que figuren al Document Duaner (DUA) o a la declaració INTRASTAT.

Una vegada que aquesta informació bàsica és rebuda en l'IVE, la selecció del conjunt d'operacions que integren el comerç exterior i intracomunitari de la Comunitat Valenciana es realitza a partir d'un doble criteri:

1r) L'*origen/destinació* de les mercaderies declarat.

2n) El *domicili fiscal* de l'empresa que realitza l'operació comercial.

Per a l'elaboració de l'*estadística* se seleccionen, en primer lloc, totes aquelles operacions amb origen/destinació en les províncies d'Alacant, Castelló i València, siga quin siga el domicili fiscal, per ser les que més adequadament reflecteixen el comerç exterior de la Comunitat. A més, a

aquestes operacions s'afegeixen aquelles en què, no figurant l'origen/destinació, el seu domicili fiscal correspon a una de les tres províncies de la Comunitat Valenciana.

## 2.2. Cobertura de la informació

Fins a l'any 1992, la informació estadística sobre els intercanvis comercials amb l'exterior s'obtenia únicament de les dades consignades en el Document Únic Duaner (DUA), document administratiu que cal emplenar obligatòriament en produir-se una operació d'importació o exportació de béns o mercaderies.

A partir de l'1 de gener de 1993, la desaparició dels controls duaners entre les fronteres dels estats membre del Mercat Únic europeu suposa la desaparició del DUA per al registre dels intercanvis comercials entre països integrants de la Unió Europea, intercanvis que deixen de considerar-se operacions de comerç exterior i passen a configurar el comerç intracomunitari. A més, aquestes transaccions entres estats membres ja no es denominen exportacions i importacions, sinó expedicions i introduccions, respectivament.

No obstant això, amb la finalitat d'obtenir informació estadística sobre l'intercanvi de béns i serveis entre estats membre, es crea, per Reglament (CEE) núm. 3330/91 del Consell, de 7 de novembre de 1991, un sistema permanent de recollida d'informació, denominat INTRASTAT, que entrà en vigor en 1993.

En conseqüència, a partir de l'1 de gener de 1993, la nova operativa determina la generació del *quantum* del comerç exterior i intracomunitari a través de la suma dels segments d'informació següents:

- 1r) Les operacions de comerç exterior, denominades importacions o exportacions, que són les realitzades per estats membre amb procedència o destinació en països tercers a la UE. Per a estes operacions subsisteix l'obligació de presentar el corresponent DUA davant la duana i es comptabilitzen, per tant, de forma directa, tal com es feia abans de 1993.
- 2n) Les operacions de comerç intracomunitari, denominades introduccions o expedicions, que es documenten a través de la declaració INTRASTAT. Aquesta declaració l'han d'emplenar obligatòriament aquells operadors econòmics el volum d'operacions anuals dels quals supera un llindar "d'assimilació" que es fixa anualment. Per tant, no estan obligats a realitzar la declaració INTRASTAT els operadors amb un volum d'expedicions o introduccions que en l'any anterior al de referència no han superat la xifra del llindar d'assimilació. En els últims anys aquesta xifra ha sigut la següent:
  - en 1995, 4 milions de pessetes
  - de 1996 a 1998, 9 milions de pessetes
  - de 1999 a 2001, 16 milions de pessetes
  - en 2002, 100.000 euros

D'altra banda, des de 1993 fins a 1998 van coexistir dues modalitats de declaració:

- normal o detallada: per als operadors el volum d'expedicions o introduccions dels quals en l'any anterior superara un llindar "de simplificació" fixat anualment. Aquest llindar es va establir en 14 milions per a l'any 1995 i en 16 milions per als anys 1996 a 1998.

- simplificada: per als operadors que l'any anterior se situaren entre el llindar d'assimilació i el de simplificació.

A partir de 1999 desapareixen la declaració simplificada i el llindar de simplificació. D'aleshores ençà existeix únicament la declaració normal o detallada, que han d'emplenar obligatòriament els operadors que superen el llindar d'assimilació.

Tenint en compte això, les exportacions i expedicions comprendran aquelles operacions a través de les quals un producte originari o elaborat en la Comunitat Valenciana es ven fora de l'estat espanyol per a la seua utilització com a bé intermedi, d'inversió o de consum final. Al contrari, per mitjà de les operacions d'importació i introducció s'adquireixen mercaderies elaborades o originàries de l'estranger per a ser utilitzades en la Comunitat Valenciana, ja com a inputs intermedis o béns d'inversió o consum final.

Finalment, cal afegir que la present estadística recull exclusivament els intercanvis comercials amb l'exterior de béns o mercaderies, per no existir este tipus d'informació estadística en l'àmbit regional per als serveis.

### *2.3. Limitacions de la informació*

La cobertura del sistema INTRASTAT i el caràcter comercial d'algunes empreses exportadores i importadores són, junt amb la inexistència de duanes intraestats, qüestions rellevants que han de tenir-se en compte a l'hora d'interpretar estes dades. En conseqüència, la informació pot presentar algunes limitacions que es comenten detalladament a continuació:

a) Com ja s'ha assenyalat, amb la introducció del sistema INTRASTAT per a la recollida d'informació, tots els operadors econòmics de la Unió Europea que realitzen operacions amb algun país membre i el seu volum no supere el límit establert pel llindar d'assimilació no estan obligats a presentar declaració. Això suposa una pèrdua d'informació d'escassa rellevància respecte als fluxos de comerç intracomunitari. Segons les xifres de l'Agència Tributària, les exportacions que estan per davall del llindar d'assimilació representaren el 0,5% en 1998 i l'1% en 1999 sobre volum total d'exportacions de la Comunitat Valenciana. En el cas de les importacions aquests percentatges són de l'1% i 2% per als mateixos anys.

Així mateix, en les declaracions simplifiades del sistema INTRASTAT vigents des de 1993 a 1998, no es recollia el pes de les mercaderies objecte d'intercanvi. Per tant, la quantificació del comerç exterior segons la variable pes durant aquests anys excloïa una sèrie d'operacions que, encara que foren de menuda rellevància, distorsionaven la seua exactitud. A partir de 1999 la declaració del pes de les mercaderies per part de l'obligat en les operacions de comerç intracomunitari és facultativa per a una sèrie de subpartides de la Nomenclatura Combinada.

b) La ubicació de la unitat informant (empresa que realitza l'operació d'exportació i expedició o d'importació i introducció) pot no coincidir amb la de l'establiment o unitat productiva del bé que s'exporta o, si és el cas, amb el que utilitzarà realment el bé importat.

Este problema d'assignació espacial de les mercaderies és més freqüent en les importacions que en les exportacions, ja que l'exportador sol saber amb major exactitud l'origen territorial del producte i, d'esta manera, ressenyar-lo en el DUA o en la declaració INTRASTAT. L'importador, en canvi, pot desconéixer en el moment de realitzar la tramitació qui serà l'usuari o destinatari final del bé adquirit. D'això es deriva que, d'una banda, a la Comunitat Valenciana o a qualsevol de les seues

províncies se li assignen adquisicions que es consumiran fora del seu territori i, de l'altra, deixen de tenir-se en compte les que, havent-se atribuït a altres regions, acaben sent utilitzades en estes.

A més la comptabilització de les operacions de comerç exterior topa amb el biaix afegit que introdueixen les empreses d'activitat comercial i seu en la Comunitat Valenciana, ja que en molts casos els productes que exporten poden haver sigut elaborats en altres regions. Quan es tracta d'operacions d'importació i introducció amb destinació a empreses valencianes resulta encara més difícil conèixer la quantitat que es consumirà en la Comunitat i la que serà desviada a altres comunitats autònomes.

D'altra banda, no hem d'oblidar que tampoc es coneix quina part de les exportacions o importacions atribuïdes a altres regions és, en realitat, elaborada en origen o consumida finalment en la Comunitat Valenciana.

La inexistència de duanes regionals i del consegüent registre administratiu impedeix, per tant, el coneixement exhaustiu del comerç exterior i intracomunitari valencià lligat realment a l'activitat econòmica regional. Per assimilació, el mateix es pot deduir respecte a les xifres de comerç exterior obtingudes en l'àmbit provincial.

#### *2.4. El mode de transport*

En aquesta explotació de resultats de l'any 2002 s'utilitza el mode transport en frontera com una variable de classificació addicional dels fluxos o intercanvis de mercaderies. Per a l'adequada interpretació de la informació obtinguda, és imprescindible conèixer el abast conceptual d'aquesta variable i acotar el seu abast i limitacions.

Segons la normativa vigent sobre això, per a les exportacions de mercaderies, el mode de transport en frontera ha d'indicar el mitjà de transport actiu en què les mercaderies abandonen el territori duaner de la Unió Europea o, en el cas de les expedicions intracomunitàries, de l'estat membre o àrea de què es tracte. Per a les importacions de mercaderies, es refereix al mitjà de transport actiu en què han entrat les mercaderies en el territori duaner de la Unió Europea o, si es tracta d'introduccions intracomunitàries, en l'estat o àrea corresponent.

Segons es dedueix, aquestes instruccions no recullen la possible existència de transport multimodal. Per tant, quan el transport d'una mateixa mercaderia es fa utilitzant al llarg del trajecte diversos mitjans de transport, la informació que en la pràctica es recull es refereix únicament al primer d'aquests mitjans.

A més, ja que la informació demanada es refereix al mode de transport utilitzat en l'eixida o entrada de la mercaderia del territori duaner, pot ocórrer que la dada consignada per l'informant es referisca al mode transport utilitzat en el moment de realitzar el despatx de duanes i que aquest no coincidisca amb la modalitat finalment utilitzada en el moment de travessar la frontera geogràfica de l'estat corresponent.

Per a emplenar la modalitat de transport s'utilitza una codificació específica la correspondència de la qual amb les variables de classificació oferides en la tabulació de resultats es detalla a continuació:

Modalitats de transport (DUA i Infrastat)	Mitjà de transport (publicació)
1. Transport marítim	Transport marítim
2. Transport per ferrocarril	Transport per ferrocarril
3. Transport per carretera	Transport per carretera
4. Transport aeri	Transport aeri
5. Enviaments postals	Altres
7. Instal·lacions fixes de transport	
8. Transport per navegació interior	
9. Propulsió pròpia	

### 3. Nomenclatures i classificacions utilitzades.

En l'explotació estadística realitzada, per a desagregar la informació per productes s'utilitzen classificacions normalitzades que atenen fins estadístics i administratius i que són d'ús internacional.

Les dades originals es classifiquen seguint l'Arancel Integrat Comunitari (TARIC) quan es tracta d'operacions de comerç exterior, i segons la Nomenclatura Combinada (NC) del Consell de Cooperació Duanera si són operacions de comerç intracomunitari.

A partir d'estes classificacions, i utilitzant les equivalències corresponents, s'obté la informació codificada segons la resta de nomenclatures utilitzades: la Classificació Uniforme per al Comerç Internacional, Revisió 3 (CUCI Rev.3), la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques 1993 (CNAE-93), la Classificació de Productes segons la Destinació Final (Grups d'Utilització), la Classificació per Branques Industrials (R35) i la Classificació de Productes Industrials segons el seu Contingut Tecnològic.

A continuació s'exposa breument el contingut i significat de cadascuna de les nomenclatures i classificacions utilitzades.

#### 3.1. L'Arancel Integrat Comunitari (TARIC) i la Nomenclatura Combinada (NC)

Fins a 1987 la NIMEXE era la nomenclatura en què s'estructurava la informació estadística de Duanes. Es tractava d'una nomenclatura estadística, creada a partir de la desagregació de les partides de la fins aleshores vigent Nomenclatura del Consell de Cooperació Duanera (NCCD), que estava composta per codis numèrics integrats per un màxim de 7 dígitos.

L'evolució de la tecnologia i les estructures del comerç internacional, el requeriment per part dels governs i òrgans comercials d'un major grau de detall per a fins aranzelaris i estadístics, i la necessitat de disposar de dades exactes i comparables per a les negociacions comercials, determinaren que el Consell de Cooperació Duanera decidira revisar, modernitzar i ampliar la NCCD a fi de crear un Sistema Harmonitzat per a la Designació i Codificació de Mercaderies (SH) objecte del comerç internacional que entrà en vigor a principis de 1988.

A partir de l'estructura del SH, la Comunitat Europea elaborà i implantà en 1988 un nou Arancel de Duanes que donà lloc a la Nomenclatura Combinada, denominada així perquè refon les antigues referències aranzelàries de la NCCA i les estadístiques de la NIMEXE en una única identificació exclusivament numèrica.

La Nomenclatura Combinada és, per tant, una extensió del SH que es va construir per desagregació de les seues rúbriques més elementals: conserva l'estructura bàsica del SH fins al nivell de 6 xifres, i s'estableixen subdivisions comunitàries a un segon escaló de 8 xifres.

Però a més, dins del marc de la Nomenclatura Combinada i a l'efecte de facilitar els processos informàtics, les variades reglamentacions específiques i les liquidacions de drets aranzelaris i impostos sobre el comerç exterior, es realitzà una subdivisió complementària afegint-hi la novena i desena xifres. El resultat és l'Arancel Integrat Comunitari o TARIC (Tarif Intégrée Communautaire), les subpartides del qual queden identificades per un codi compost per un total de 10 xifres. L'administració espanyola efectuà una transposició al TARIC de l'arancel espanyol creant un TARIC nacional i paral·lel al comunitari que entrà en vigor l'1 de gener de 1988.

No obstant això, en el cas de les operacions comercials realitzades entre els països de la Unió Europea, l'entrada en vigor del sistema INTRASTAT a partir de l'1 de gener de 1993 suposà l'obligada utilització de la Nomenclatura Combinada de 8 dígits per a la declaració i comptabilització d'estos intercanvis.

Per tant, els registres procedents d'operacions amb tercers països no comunitaris i que tenen l'origen en el DUA estan codificats segons la nomenclatura TARIC (10 dígits), i els procedents d'operacions amb països de la Unió Europea i que tenen l'origen en la declaració INTRASTAT estan codificats segons la nomenclatura aranzelària d'aplicació entre els estats membre (Nomenclatura Combinada a 8 dígits).

Estes classificacions es componen de claus numèriques els dos primers dígits de les quals fan referència al capítol, els dos següents a la partida i els següents a la posició estadística. A més, els 97 capítols s'agrupen en 21 seccions el codi numèric de les quals és independent de la resta de la classificació.

Encara que les dades estadístiques originals provinents del Departament de Duanes i Impostos Especials es reben a 10 o 8 dígits, segons corresponguen al DUA o a la declaració INTRASTAT respectivament, la màxima desagregació de la informació que s'ofereix en la present publicació és a nivell de partida (4 dígits). No obstant això, es pot obtenir informació més detallada (fins a 8 dígits) a través de la consulta al Banc de Dades de Comerç Exterior (IVECEX) de l'Institut Valencià d'Estadística, aplicació que serveix de suport per a l'emmagatzematge i la gestió de la informació estadística del comerç exterior i intracomunitari de la Comunitat Valenciana.

Així i tot cal assenyalar que, per a realitzar les equivalències a la resta de nomenclatures utilitzades en l'explotació, sí que s'ha descendit fins al màxim nivell de posició estadística i a cadascuna d'estes se li ha assignat el codi corresponent segons la CNAE-93, la CUCI rev.3, els Grups d'Utilització o la Classificació de Productes Industrials segons el seu Contingut Tecnològic, nomenclatures que es descriuen en els apartats següents.

### *3.2. La Classificació Uniforme per al Comerç Internacional, Revisió 3 (CUCI Rev.3).*

La Secretaria de les Nacions Unides elaborà en 1950 la Classificació Uniforme per al Comerç Internacional (Standard International Trade Classification o SITC), és a dir, la CUCI "original" i instà tots els governs perquè adoptaren esta classificació i reclassificaren les seues estadístiques d'acord amb esta, a fi de permetre la comparació internacional de les dades. Una dècada després, els



governos de molts països i els principals organismes internacionals utilitzaven ja la CUCI original en les seues estadístiques de comerç.

Amb el pas del temps, el creixement del comerç internacional i els canvis en la seua estructura geogràfica i per productes aconsellaren una nova revisió de la CUCI que va ser aprovada en 1975 per el Consell Econòmic i Social i es va denominar "CUCI, Revisió 2".

No obstant això, la creació del Sistema Harmonitzat per part del Consell de Cooperació Duanera feu necessària una tercera versió de la CUCI (CUCI, Revisió 3) que fou realitzada per les Nacions Unides en 1985 i entrà en vigor en 1988 i tenia com a components bàsics les partides del SH. Així, les seues partides estan constituïdes per agrupacions de rúbriques elementals del SH i, a més, mantenen una correspondència amb les que figuraven en la CUCI Revisió 2.

La CUCI Revisió 3 està composta per rúbriques de fins a un màxim de 5 dígits: el primer determina la secció, els dos primers el capítol, els tres primers el grup, els quatre primers el subgrup i, si el subgrup està dividit, els cinc dígits determinen cadascuna de les partides resultants. En total, hi ha 10 seccions, 67 capítols, 261 grups i 1.033 subgrups, dels quals 720 se subdivideixen en un total de 2.085 partides.

En l'explotació de resultats oferida en esta publicació, s'ofereixen les dades desagregades a nivell de capítols i grups de la CUCI Revisió 3 (2 i 3 dígits, respectivament), per a això s'ha utilitzat l'equivalència corresponent amb el TARIC.

### *3.3. La Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques 1993 (CNAE-93)*

L'Institut Nacional d'Estadística (INE) realitzà en 1974 la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE-74) com element que s'havia d'utilitzar en la categorització i agrupació de les unitats productores segons l'activitat exercida, amb vista a l'elaboració de les estadístiques econòmiques.

Amb el pas del temps, els canvis tecnològics i econòmics esdevinguts així com la situació d'Espanya en el context internacional, especialment a partir de l'ingrés en la Comunitat Europea, feren perdre funcionalitat a la CNAE-74.

D'altra banda, el Reglament 3037/90, de 9 d'octubre, del Consell de la Comunitat Europea, va establir una nomenclatura estadística d'activitats econòmiques denominada NACE-Rev.1, d'utilització obligatòria a partir de l'1 de gener de 1993 en totes les estadístiques comunitàries que impliquen una classificació per activitats econòmiques. A més, pel mateix marc legal s'autoritza els estats membre perquè puguin elaborar una nomenclatura nacional derivada d'esta.

Tot això originà que l'INE elaborara una nova Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE-93) a partir dels possibles desglossaments a cinc dígits de l'últim nivell de la NACE-Rev.1

La CNAE-93 està estructurada en cinc nivells, més un nivell intermedi, d'una forma jeràrquica piramidal. El primer nivell i el nivell intermedi (seccions i subseccions) estan representats per 1 i 2 dígits alfabètics, respectivament, que no estan integrats en el codi numèric dels nivells següents: A partir del segon nivell, que està compost per un codi numèric de 2 dígits (divisió), ja existeix una integració numèrica de les rúbriques que continuen l'estructura piramidal de la classificació: grups, classes i subclasses, amb codis numèrics de 3, 4 i 5 dígits, respectivament. Per tant, el primer dígit numèric no té cap significat propi.



Encara que les taules oferides en l'exploració de resultats de 2002 presenten la informació a nivell de divisió o de grup de la CNAE-93 (2 o 3 dígits, respectivament), per a la seua elaboració s'ha utilitzat la correspondència TARIC/CNAE-93 al màxim nivell de desagregació.

Cal assenyalar les limitacions que s'han de tenir en compte en la interpretació d'esta informació, ja que el fet que a un determinat producte se li haja assignat una activitat concreta de la CNAE-93 no significa necessàriament que l'empresa que ha realitzat la transacció pertanga en realitat a este grup d'activitat. És a dir, encara que l'empresa siga un mer intermediari, la mercaderia es classifica en l'activitat productiva de la qual teòricament procedeix el producte, i no dins de cap grup del sector serveis. També pot ocórrer, en el cas importacions o introduccions, que l'empresa adquirisca la mercaderia per a utilitzar-la com input en un procés productiu, encara que no tinga cap semblança amb els productes que constitueixen el seu output o producció principal; en canvi, el producte objecte d'intercanvi s'emmarcaria en l'activitat productiva de la qual és resultat o output, no en la que correspon a l'empresa adquirent.

Per estes raons, s'ha d'insistir en el fet que els quadres elaborats no són una classificació del comerç exterior segons l'activitat de les empreses, sinó que diferencien el valor dels intercanvis comercials basant-se en el sector productiu de la CNAE-93 on la mercaderia s'emmarcaria teòricament com a output.

### *3.4. La Classificació de Productes segons la Destinació Final (Grups d'Utilització)*

L'Institut Nacional d'Estadística i la Direcció General de Duanes, d'acord amb el Banc d'Espanya i el Ministeri de Comerç, acordaren en 1983 realitzar una classificació de totes les mercaderies objecte d'intercanvi amb altres països en funció de la finalitat a la quals es destinaren estes. Els grups de mercaderies on s'agruparen foren definits originalment per posicions de la Nomenclatura NIMEXE i, posteriorment, es realitzà la mateixa agrupació en funció de les posicions de la Nomenclatura Combinada (TARIC).

Els criteris utilitzats per a elaborar estos grups foren els establits pel Sistema Europeu de Comptes Econòmics Integrats (SEC), vàlids per a l'establiment de la Comptabilitat Nacional. Es diferencien tres grans categories:

- Béns de consum, on s'inclouen aquells béns que es consideren propis del consum de les economies domèstiques.
- Béns intermedis, que comprén tots els béns destinats a formar part del consum intermedi en el procés de producció de béns i serveis. Es distingeixen els béns intermedis de l'agricultura, silvicultura i pesca, els energètics i els industrials.
- Béns de capital, que constitueixen la formació bruta de capital.

Al seu torn, cadascun d'estos grups se subdivideix a fi de diferenciar aquells que puguen tenir una major importància, bé en funció del seu tràfic, o bé en funció de les necessitats de coneixement individual d'estos per la seua transcendència dins d'altres classificacions. Aquells productes susceptibles de destinacions alternatives es classifiquen dins del grup de major pes relatiu estimat.

La publicació ofereix dades de comerç exterior per productes seguint esta classificació. Per a facilitar la realització de comparacions, els productes energètics s'han diferenciat dels no energètics.

### *3.5. La Classificació per Branques Industrials (R35)*

Aquesta sectorització, elaborada i utilitzada per l'IVE en la presentació de la informació estadística de caràcter estructural relativa al sector industrial, intenta reflectir adequadament l'estructura productiva del teixit econòmic valencià, al mateix temps que pretén servir de marc per a la realització d'enquestes o l'explotació de fitxers administratius. D'altra banda, l'adaptació a la recent nova classificació d'activitats econòmiques europea (NACE Rev. 1) i espanyola (CNAE-93) permet assegurar la comparabilitat amb les estadístiques nacionals i internacionals.

Per a classificar la informació segons aquesta sectorització cal utilitzar prèviament la correspondència entre codis TARIC i la CNAE-93. Com ja s'ha assenyalat en l'apartat 3.2, cal tenir en compte que aquesta correspondència respon al criteri d'assignar a cada activitat tots aquells productes que constitueixen generalment la seua producció "típica" o principal, sense considerar la possible existència d'activitats secundàries.

A més d'això, per a interpretar adequadament la informació oferida s'ha d'insistir en el fet que es tracta d'una classificació que afecta únicament els productes l'origen teòric dels quals correspon a activitats de caràcter industrial. Per tant, se n'exclouen una considerable quantitat de mercaderies que són objecte de transacció comercial amb l'exterior.

La classificació utilitzada permet presentar la informació desagregada per a un total de 35 branques industrials, la correspondència de les quals amb la CNAE-93 s'ofereix en el quadre següent.

BRANQUES	CNAE-93
01. Energia i aigua	23, 40, 41
02. Extracció de minerals	10, 11, 12, 13, 14
03. Indústries càrnies	151
04. Sucs i conserves	152, 153
05. Indústries làcties	155
06. Molineria. Productes de forn i pastisseria	156, 1581, 1582
07. Begudes i tabac	159, 16
08. Altres productes alimentaris	154, 157, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589
09. Fibres, fils i teixits	171, 172
10. Acabats tèxtils	173
11. Altres indústries tèxtils	174, 175
12. Gèneres de punt	176, 177
13. Confecció de peces de vestir	18
14. Adobament i articles de cuir	191, 192
15. Calçat	193
16. Fusta	20
17. Paper i cartró	21
18. Arts gràfiques i edició	22
19. Química	24
20. Cautxú i plàstic	25
21. Vidre	261
22. Productes ceràmics	262
23. Taulells	263
24. Materials de construcció	264, 265, 266
25. Altres productes minerals no metàl·lics	267, 268
26. Siderometal·lúrgia	27
27. Productes metàl·lics	28
28. Maquinària i equip mecànic	29
29. Equip informàtic i instruments de precisió	30, 33
30. Material elèctric i electrònic	31, 32
31. Automòbils i els seus components	34
32. Altre material de transport	35
33. Mobles	361
34. Jocs i joguets	365
35. Manufactures diverses	362, 363, 364, 366, 37

### 3.6. La Classificació de Productes Industrials segons el seu Contingut Tecnològic.

La classificació del comerç exterior i intracomunitari de productes industrials segons el seu contingut tecnològic es basa en l'última classificació elaborada per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) sobre sectors industrials d'acord amb l'esforç en recerca i desenvolupament (R+D).

La primera llista de sectors industrials classificats en funció de la seua intensitat tecnològica fou elaborada per la OCDE en 1985. En 1995 es realitzà la seua revisió i millora i s'elaborà una classificació final basada en la informació de deu països de la OCDE referida al període 1980-1990.

El criteri que s'utilitza per a identificar el nivell de contingut tecnològic d'un sector industrial és el grau d'intensitat de la recerca i desenvolupament emprats (relació entre la despesa en R+D i el

volum de producció en aquest sector), es consideren productes d'intensitat tecnològica elevada o de nivell alt aquells que depenen considerablement de la despesa en R+D.

Aquest concepte s'ha ampliat respecte a l'anterior classificació, ja que a més de considerar l'esforç tecnològic del mateix sector (intensitat directa en R+D), també es té en compte la tecnologia incorporada en les seues compres de béns intermedis i d'equip (intensitat indirecta). La utilització de dades més recents i la integració dels diferents aspectes de la difusió tecnològica (directes i indirectes) permeten que la nova classificació siga més adequada per al seguiment de l'evolució tecnològica.

A través de la correspondència amb la Nomenclatura Combinada, la classificació diferencia un total de 22 sectors industrials segons la Classificació Industrial Internacional Uniforme de la OCDE (CIIU, 2ª Rev.) i els distribueix en quatre grups en funció de la seua intensitat tecnològica: nivell tecnològic alt, mitjà alt, mitjà baix i baix.

#### **4. Presentació de resultats.**

La publicació s'organitza en tres grans apartats: el primer ofereix els principals resultats per als anys 1988 a 2002; el segon conté les dades detallades corresponents a l'any 2002 i en el tercer s'ofereix, per a este mateix any, informació del comerç exterior i intracomunitari per Comunitats Autònomes.

Amb la descripció prèvia del contingut de cadascun d'estos apartats, cal assenyalar que els textos d'algunes classificacions per productes han sigut resumits i, a més, aquells epígrafs d'estes que no han sigut objecte de transacció comercial s'han eliminat de les taules.

##### *1ª part: Evolució del Comerç Exterior i Intracomunitari, 1988-2002.*

Esta primera part presenta un menú de consultes tancades per a accedir a la informació, la qual cosa fa més senzill i intuïtiu qualsevol accés a les taules.

Per a cada tipus d'operació (exportacions i expedicions o importacions i introduccions) i cada una de les tres províncies, així com per al total de la Comunitat Valenciana, s'ofereix informació per productes segons les següents classificacions:

- Nomenclatura Combinada a nivell de seccions, capítols i principals partides (4 dígits)
- CNAE-93 a nivell de divisions i grups (2 i 3 dígits)
- CUCI Revisió 3 a nivell de capítols i grups (2 i 3 dígits)
- Grups d'Utilització
- Classificació per Branques Industrials (R35)
- Classificació de Productes segons el seu Contingut Tecnològic

En quant a les dades per països o zones, s'ofereixen diferenciats per als principals països clients o proveïdors, per als estats membres de la Unió Europea, per àrees geogràfiques i per grans àrees d'influència econòmica.

### *2ª part: Resultats detallats, 2002.*

En la segona part de la publicació s'ofereix informació detallada corresponent a l'any 2002, per províncies i per al total de la Comunitat Valenciana, quantificada en unitats físiques i monetàries.

En primer lloc la informació es presenta atenent a les distintes classificacions de productes: seccions, capítols i partides de la Nomenclatura Combinada (NC), grups i divisions de la CNAE-93, seccions, capítols i grups de la CUCI Rev.3 i grups de destí final. També s'inclouen taules combinades segons el mode de transport per seccions de la NC i segons àrees econòmiques per capítols de la NC.

A continuació, la informació es classifica des del punt de vista territorial o geogràfic, presentant-se taules per països i àrees econòmiques. Les àrees econòmiques considerades es corresponen amb grups de països o organitzacions internacionals amb interessos comercials comuns entre si i enfront de tercers: Unió Europea (UE); Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE); Grup dels Set (G7); Europa de l'Est; l'Organització de Països Exportadors de Petroli (OPEP); el Magrib; Amèrica Llatina i els Nous Països Industrialitzats (NPI).. També s'inclouen taules combinades segons el mode de transport per àrees econòmiques i segons àrees econòmiques per capítols de la NC. La relació de països que componen cada una de dites àrees, no disjunctes entre si, s'arregla en l'annex d'aquest document

En tercer lloc es detalla el rànquing dels principals productes exportats (o expedits) i importats (o introduïts) a nivell de partides aranzelàries.

Finalment, s'ofereix l'ordenació dels principals països clients (en el cas de les exportacions i expedicions) i proveïdors (en les importacions i introduccions).

### *3ª part: Resultats per Comunitats Autònomes, 2002*

Esta tercera part de l'*Estadística de Comerç Exterior i Intracomunitari* ofereix informació estadística per Comunitats Autònomes i per al total d'Espanya classificada segons les seccions de l'aranzel, d'acord amb les dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària.

**ANNEX**
**RELACIÓ DE PAÏSOS I TERRITORIS QUE COMPOSEN LES DISTINTES ÀREES ECONÒMIQUES**
**UNIÓ EUROPEA (U.E.)**

França  
 Bèlgica  
 Països Baixos  
 Alemanya  
 Itàlia  
 Regne Unit  
 Irlanda  
 Dinamarca  
 Grècia  
 Luxemburg  
 Portugal  
 Espanya  
 Suècia  
 Finlàndia  
 Àustria  
 Avituallament i combustible en el marc dels  
 intercanvis intracomunitaris  
 Països i territoris no determinats en el marc dels  
 intercanvis intracomunitaris  
 Països i territoris no especificats per raons comercials o  
 militars en el marc dels intercanvis comunitaris

**GRUP DELS SET (G7)**

França  
 Alemanya  
 Itàlia  
 Regne Unit  
 Estats Units d'Amèrica  
 Canadà  
 Japó

**ORGANITZACIÓ DE PAÏSOS EXPORTADORS DE PETROLI (O.P.E.P.)**

Argèria  
 Líbia  
 Nigèria  
 Veneçuela  
 Iraq  
 Iran  
 Aràbia Saudita  
 Kuwait  
 Qatar  
 Unió dels Emirats Àrabs  
 Indonèsia

**ORGANITZACIÓ PER A LA COOPERACIÓ I EL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC (O.C.D.E.)**

França  
 Bèlgica  
 Països Baixos  
 Alemanya  
 Itàlia  
 Regne Unit  
 Irlanda  
 Dinamarca  
 Grècia  
 Luxemburg  
 Portugal  
 Espanya  
 Suècia  
 Finlàndia  
 Àustria  
 Islàndia  
 Noruega  
 Liechtenstein  
 Suïssa  
 Turquia  
 Polònia  
 República Txeca  
 Hongria  
 Estats Units d'Amèrica  
 Canadà  
 Mèxic  
 Corea del Sud  
 Japó  
 Austràlia  
 Oceania Australiana  
 Nova Zelanda  
 Avituallament i combustible en el marc dels  
 intercanvis intracomunitaris  
 Països i territoris no determinats en el marc dels  
 intercanvis intracomunitaris  
 Països i territoris no especificats per raons comercials o  
 militars en el marc dels intercanvis comunitaris

**MAGREB**

Marroc  
 Algèria  
 Tunísia

**EUROPA DE L'EST**

Estònia  
Letònia  
Lituània  
Polònia  
República Txeca  
Eslovàquia  
Hongria  
Romania  
Bulgària  
Albània  
Ucraïna  
Bielorússia  
Moldàvia  
Rússia  
Geòrgia  
Armènia  
Azerbaidjan  
Kazakhstan  
Turkmenistan  
Uzbekistan  
Tadjikistan  
Kirguizistan

**AMÉRICA LLATINA**

Mèxic  
Guatemala  
Hondures  
El Salvador  
Nicaragua  
Costa Rica  
Panamà  
Cuba  
Haití  
República Dominicana  
Colòmbia  
Veneçuela  
Equador  
Perú  
Brasil  
Xile  
Bolívia  
Paraguai  
Uruguai  
Argentina

**NOUS PAÏSOS INDUSTRIALITZATS (N.P.I.)**

Singapur  
Corea del Sud  
Taiwan  
Hong Kong